REPUBLIKA E SHQIPERISE
MINISTRIA E FINANCAVE
DREJTORIA E MAKROEKONOMISE

EKONOMIA DHE BUXHETI

ECONOMY AND BUDGET

DHJETOR – DECMBER
2006

TIRANE

MINISTRIA E FINANCAVE
DREJTORIA E MAKROEKONOMISE

Raporti Mujor

Dhjetor 2006

Personi i kontaktit: Luiza JANO
Telefon: ++355 4 258437
E-mail: macro.director@minfin.gov.al
www.minfin.gov.al

PERMBAJTJA

1. VECORITE KRYESORE.....4

2. TIPARE TË TABELAVE SPECIFIKE.....6

   a. IÇK DHE TREGUES TË TJERË.....8
   b. SEKTORI FISKAL.....11
   c. SEKTORI I JASHTEM…… …….13
   d. SEKTORI MONETAR……...……..14

3. TABELAT MBËSHTETËSE

   a. Indeksi i Çmimeve të Konsumit
   b. Kursi i këmbimit
   c. Buxheti i konsoliduar
   d. Shpenzimet institucionale
   e. Shpenzimet sipas funksionit
   f. Investimet
   g. Të ardhurat sipas burimeve
   h. Të ardhurat sipas klasifikimit ekonomik
   i. Financimi i defiçitit
   j. Mjete valutore neto
   k. Krediti i brendshëm
   l. Oferta e parasë
   m. Depozitat sipas burimeve

1. VECORITE KRYESORE :

- **Indeksi i çmimeve te konsumit** ne muajin Dhjetor 2006, arriti ne 112.3 perqind, duke shenuar nje rritje mujore prej 0.9 përqind, pas rritjes prej 0.8 perqind dhe renies prej 0.5 perqind, perkatesisht ne muajt nentor dhe tetor. Norma vjetore e inflacionit, per muajin Dhjetor ishte 2.5 perqind, duke qendruar brenda objektivit te Bankes se Shqiperise, prej 2 – 4 perqind.

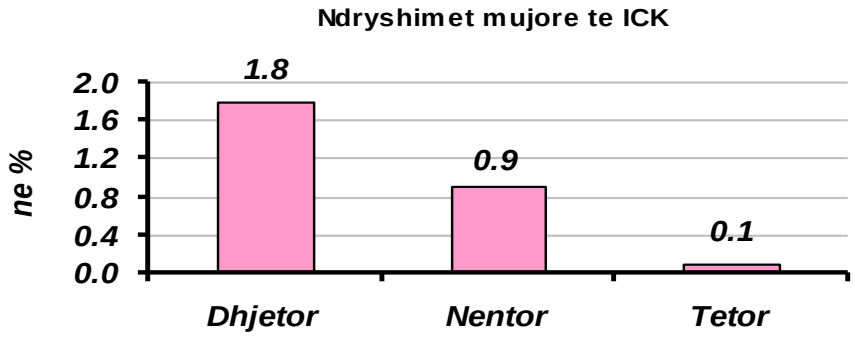

- **Kursi mesatar i kembimit** te monedhes vendase me dy monedhat kryesore te huaja, per muajin Dhjetor 2006, ishte:

  - 93.67 leke per dollare
  - 123.70 leke per euro

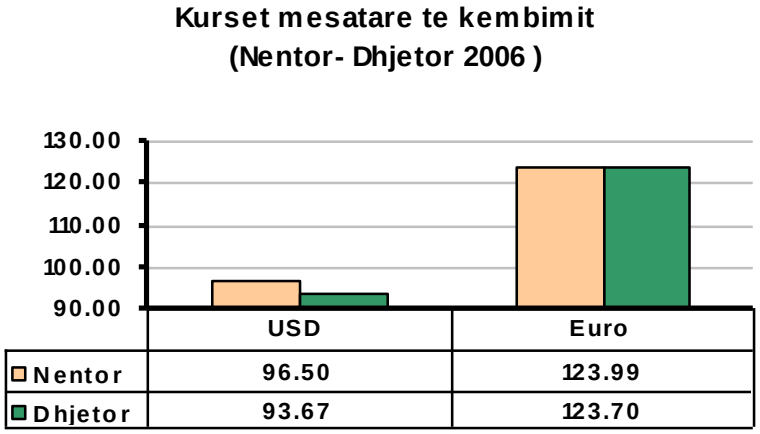

Gjate muajit dhjetor, monedha vendase, u nencmua kundrejt monedhes europiane, Euros dhe kundrejt dollarit amerikan. Sjellja e monedhes sone ne tregun vendas eshte reflektimi i sjelljes se dy monedhave ne tregjet nderkombetare monetare si dhe sjelljes se trgut vendas.

- Gjate muajit Dhjetor 2006, **normat e interesit te depozitave** 12-mujore ne leke, kane pesuar nje rritje ne vlere absolute prej 0.13 perqind krahasuar me muajin Nentor, ku normat e interesit ishin 5.33 perqind. Ne muajin Dhjetor 2006 normat e interesit te depozitave 12-mujore ne leke arriten koten e 5.46 perqind.

Rritje per kete muaj kane pesuan dhe depozitat me afat 6-mujor e krahasuara me muajin paraardhes (Nentor'06) me 0.13 perqind, si dhe normat e interesit per depozitat me afat 3 – mujor pesuan rritje respektivisht me nga 0.08 perqind. Rritje prej 0.29 perqind kane pesuar normat per depozitat me afat 24-mujor, te cilat arriten nivelin e 5.88 perqind.

Krahasuar me te njejten periudhe te nje viti me pare, renien me te larte vjetore e kane patur normat e interesit te depozitave 6-mujore dhe 3-mujore, respektivisht me nga 0.13 perqind.

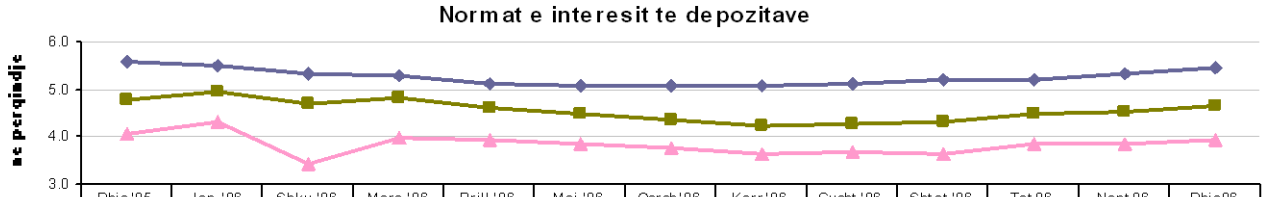

	Dhje '05	Jan '06	Shku '06	Mars '06	Prill '06	Maj '06	Qersh'06	Korr'06	Gusht '06	Shtat '06	Tet 06	Nent 06	Dhje06
12-M	5.57	5.50	5.34	5.28	5.10	5.08	5.05	5.08	5.12	5.19	5.20	5.33	5.46
6-M	4.77	4.95	4.71	4.80	4.60	4.46	4.35	4.23	4.26	4.31	4.50	4.51	4.64
3-M	4.07	4.33	3.41	3.96	3.95	3.85	3.74	3.62	3.66	3.65	3.85	3.86	3.94

❖ Situata buxhetore

Ne fund te muajit Dhjetor 2006, situata buxhetore, paraqitet si vijon:

1. **Deficiti i pergjithshem** buxhetor arriti ne rreth -28.94 miliarde leke, ose rreth -78.19 perqind e deficitit buxhetor per vitin 2006.
2. **Te ardhurat gjithsej** arriten ne rreth 226.28 miliarde leke ose rreth 98.41 perqind e programit vjetor 2006.
3. **Shpenzimet buxhetore** arriten ne rreth 255.22 miliarde leke, ose rreth 95.61 perqind e totalit te shpenzimeve buxhetore te planifikuara per gjithe vitin 2006.

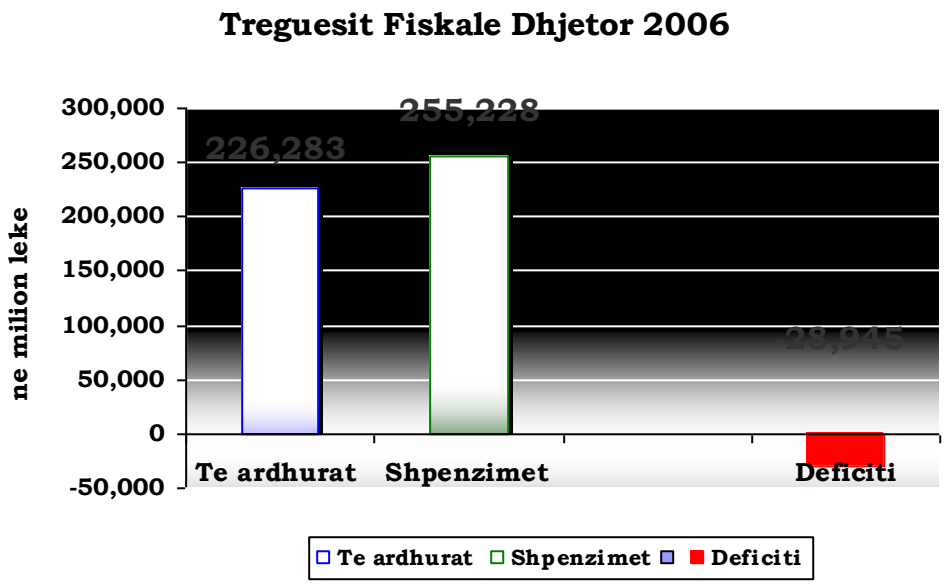

❖ **Deficiti i pergjithshem** arriti ne -28.94 miliarde leke nga –37.01 miliarde leke te parashikuar per kete periudhe 12-mujore, duke tejkaluar kufijte e parashikuar.

❖ **Të ardhurat gjithsej** arritën në rreth 98.41 përqind të parashikimit vjetor. Ato përfshijnë:

- Mbledhjet e te ardhurave tatimore nga administrata e tatimeve dhe doganave në 97.54 përqind të programimit vjetor;
- Kontributet për sigurimet shoqërore dhe shendetsore prej 105.38 përqind;
- Të ardhurat jo-tatimore 96.65 përqind e buxhetit vjetor; dhe

- Të ardhurat nga pushteti lokal, 100.11 përqind e planifikimit vjetor

Megjithëse shpenzimet totale ishin rreth 95.61 përqind e buxhetit vjetor, **shpenzimet korrente** arriten ne rreth 204.87 miliardë lekë ose rreth 100.29 përqind e programimit vjetor, pjesërisht si rezultat i shpenzimeve të larta në pagesat e interesit me rreth 98.84 perqind te buxhetit vjetor, te shpenzimeve per sigurimet sociale me rreth 99.54 përqind e buxhetit vjetor dhe i shpenzimeve operative dhe te mirembajtjes me rreth 119.85 perqind e buxhetit vjetor.

a. Sektori Fiskal

Buxheti i Konsoliduar

Ne fund te muajit Dhjetor, jane mbledhur rreth 226.28 miliarde leke te ardhura, perkundrejt shpenzimeve te pergjithshme prej 255.22 miliarde leke, qe perfshijne 204.8 miliarde leke ne shpenzime korente dhe 47.5 miliarde leke shpenzime kapitale.

Si rrjedhim, deficiti ishte ne nivelin e - 28.94 miliarde leke.

Mbledhja e te ardhurave perben rreth 98.41 % te te ardhurave buxhetore per vitin 2006, ndersa shpenzimet perbejne 95.61 % te buxhetit te planifikuar. Shpenzimet korente jane rreth 100.29 % e planifikimit vjetor, ndersa shpenzimet kapitale jane rreth 82.96 % e ketij planifikimi.
Nga te ardhurat gjithsej, pjesa e te ardhurave te mbledhura nga Drejtoria e Pergjithshme te Tatimeve dhe Doganave eshte rreth 155.09 miliarde leke (ose rreth 97.54 % e te ardhurave vjetore te planifikuara), te ardhurat e mbledhura nga pushteti vendor 11.11 miliarde leke (100.11 % e te ardhurave vjetore te planifikuara), kontributet e sigurimeve shoqerore dhe shendetesore 39.30 miliarde leke (105.38 % e te ardhurave vjetore te planifikuara), dhe te ardhurat jo-tatimore ne nivelin e 15.97 miliarde leke (96.65 % e te ardhurave vjetore te planifikuara).

Nga totali i shpenzimeve korente prej 204.87 miliarde leke, 56.7 miliarde leke (28 %) eshte shpenzuar per personelin, 25 miliarde leke (12 %) per interesat, 25.78 miliarde leke (13 %) per shpenzime operative dhe mirembajtje, 3.8 miliarde leke (2 %) per subvencione, 60 miliarde leke (29 %) per shpenzimet e

sigurimeve shoqerore dhe shendetsore dhe 22.7 miliarde leke (11 %) per shpenzimet e qeverisjes vendore dhe 10.8 miliarde leke (5 %) per shpenzimet e tjera.

Keto perfaqesojne 96.22 % (shpenzime personeli), 98.84 % (shpenzime per interesat), 119.85 % (shpenzime operative dhe te mirembajtjes), 150.24 % (subvencione), 99.54 % (sigurimet shoqerore dhe shendetsore), 98.31 % dhe 88.04 % (per shpenzimet e qeverisjes vendore dhe shpenzimet e tjera) perkundrejt buxhetit te planifikuar vjetor.

Shpenzimet kapitale arriten ne rreth 47.50 miliarde leke nga te cilat 74 % financim i brendshem, dhe 26 % financim i huaj.

Shpenzimet kapitale me financim te brendshem llogariten per kete periudhe ne rreth 95.27 % te buxhetit te parashikuar vjetor, ndersa financimi i huaj eshte vetem 60.22 %.

Deficiti prej 28.94 miliarde leke eshte i barabarte me 78.19 % te deficitit buxhetor per 2006.

Të ardhurat sipas Burimeve / Klasifikimit Ekonomik

Te ardhurat gjithsej arriten në fund të muajit Dhjetor 2006 ne rreth 226.28 miliardë lekë, nga të cilat të ardhurat tatimore ne rreth 205.51 miliardë, grantet 4,791 milione dhe të ardhurat jo-tatimore ne rreth 15.97 miliardë;

Nga totali i të ardhurave tatimore, rreth 155.09 miliardë lekë janë mbledhur nga administrata e doganave dhe e tatimeve, 11.11 miliardë lekë të ardhura nga pushteti lokal dhe 39.30 miliarde leke nga kontributet e sigurimeve shoqerore dhe shendetesore;

Nga të ardhurat totale të mbledhura deri në fund të Dhjetorit:

- TVSH përbënte 74.2 miliardë lekë
- Tatimi mbi fitimin 22.2 miliardë lekë
- Taksa doganore 13.9 miliardë lekë
- Taksat nacionale 13.0 miliardë lekë
- Akcizat 22.9 miliardë lekë
- Transferim fitimi nga Banka e Shqipërisë 5.1 miliardë lekë;

Financimi i Deficitit

Deficiti prej 28.94 miliardë lekë, ne fund te Dhjetorit, ishte -81 përqind me financim të brendshëm dhe -19 përqind me financim të huaj. Emetimi i bonove të thesarit ishte mjeti kryesor i financimit të brendshëm, ndersa per financimin e huaj ishin huatë afatgjata.

❖ Bilanci i pagesave

Bilanci i pagesave per vitin 2006, rezultoi me nje sufiçit te pergjithshem prej 206.6 milion Euro. Kjo ishte rezultat i nje:

- defiçiti te Llogarise Korente, prej rreth 556.4 milion euro;
- suficiti te Llogarise se Kapitalit dhe Llogarise Financiare, prej rreth 552.1 milion Euro
- bilanci pozitiv ne "Gabime dhe harresa neto" prej rreth 205.2 milion Euro

Komponentet kyc te defiçitit te **Llogarise Korente** prej 556.4 milion Euro ishin nje:

- bilanc tregtar negativ prej 1685.5 milion Euro;
- defiçit prej 65.6 milion euro ne bilancin e sherbimeve;
- suficit prej 215.4 milion euro ne bilancin e te ardhurave;
- suficit prej 979.0 milion euro ne transfertat/ te ardhurat nga emigrantet.

- **Oferta totale e parase,** e matur nga M3 arriti në 674 miliardë lekë në fund të muajit Dhjetor, duke shenuar një rritje prej rreth 16 perqind, krahasuar me te njejten periudhe te nje viti me pare.

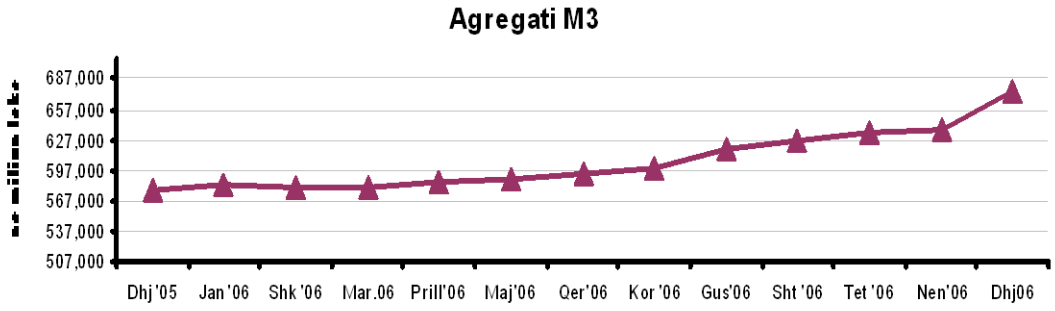

Kjo rritje vjetore, erdhi si pasoje e rritjes se **depozitave pa afat** ne leke me rreth 2 perqind, **depozitave ne valute** me rreth 26 perqind, **depozitave me afat** ne leke me rreth 13 perqind dhe rritjes te **parase jashte sistemit** me rreth 14 perqind.

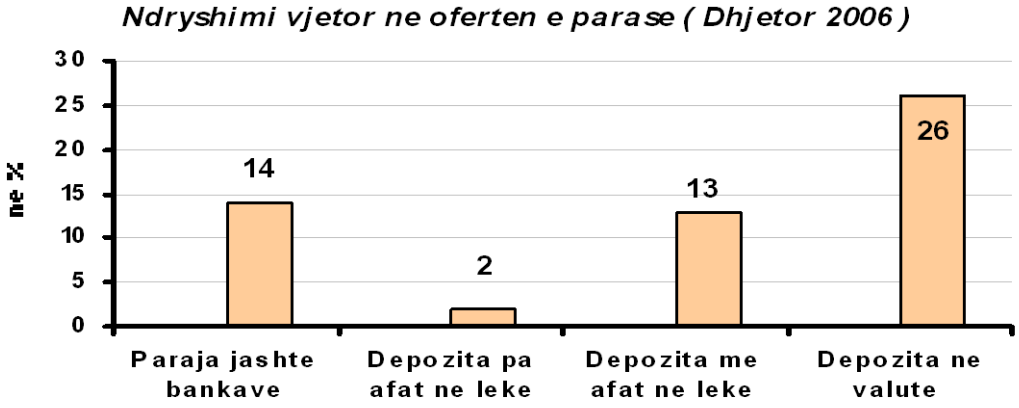

Ndikimin kryesor ne rritjen e ofertes monetare gjate muajit Dhjetor e kane patur rritja e depozitave me afat ne leke, te cilat vetem gjate ketij muaji u rriten me rreth 7.48 miliarde leke, depozitave pa afat ne leken me nje rritje prej rreth 3.68 miliarde leke kete muaj, si dhe depozitave ne valute me rreth 8.11 miliarde leke.

2. TIPARE TE TABELAVE SPECIFIKE:

b. Indeksi i Çmimeve te Konsumit dhe tregues të tjerë:

Indeksi i Çmimeve te Konsumit

Indeksi i Cmimeve te Konsumit, per muajin Dhjetor '06 pesoi nje rritje prej 0.9 perqind, krahasuar me muajt Nentor dhe Tetor, kur ky indeks ishte perkatesisht 0.9 perqind dhe 0.1 perqind. Ndryshimet respektive ne te njejtet muaj te nje viti me pare ishin 2.2 perqind, 0.2 perqind dhe 0.4 perqind.

Rritjen me te madhe mujore, per kete muaj e shenoi grupi "Ushqime dhe pije jo alkolike" me 4.4 perqind, e cila erdhi si rezultat i rritjes te cmimeve per nengrupet "Zarzavate perfshire patatet" me 20.2 perqind dhe te nengrupit "Ushqime" me 4.6 perqind. Pesha specifike relativisht e larte qe ze ky grup ne shporten e mallrave te konsumit (rreth 42.6 perqind), ben qe ndikimi i kesaj rritjeje te jete i ndjeshem mbi noremen e inflacionit.

Gjate ketij muaji rritje shenoi edhe indeksi i cmimeve te grupit "Pije alkolike dhe duhan" me rreth 0.5 perqind, si rrjedhoje e rritjes se cmimeve te pijeve alkolike me rreth 0.2 perqind dhe cmimit te duhanit me rreth 0.7 perqind.

Uljen me te madhe prej 0.1 perqind kete muaj e pesoi indeksi i cmimeve te grupit "Transporti", si rrjedhoje e uljes se cmimevit per nengrupin "sherbime ndaj mjeteve personale te transportit" me rreth 0.5 perqind, si dhe uljes se cmimit te karburanteve me 2.2 perqind.

Norma vjetore e inflacionit ne muajin Dhjetor arriti ne 2.5 perqind duke qendruar brenda objektivit te Bankes se Shqiperise.

Ndryshimet vjetore te indeksit te çmimeve te konsumit, ne perqindje, per vitet 2005 dhe 2006 paraqiten ne tabelen e meposhtme :

	Jan	Shku	Mars	Prill	Maj	Qer	Korr	Gusht	Shta	Tet	Nen	Dhj.
2005	3.3	1.8	1.6	1.3	2.0	2.9	1.8	2.3	3.1	3.3	3.0	2.0
2006	1.4	1.3	1.5	2.4	3.1	2.4	3.2	2.8	2.6	2.2	2.9	2.5

Kursi mesatar i këmbimit

Kursi mesatar i kembimit te lekut me dollarin amerikan, gjate muajit Dhjetor shenoi nje renie te theksuar prej 2.93 perqind kundrejt muajit Nentor 2006. Ne fund te muajit Dhjetor, dollari amerikan arriti nivelin 94.14 leke/dollare.

Kursi mesatar i kembimit te lekut kundrejt dollarit amerikan ne muajin Dhjetor 2006, arriti ne 93.67 leke/dollare.

Kursi mesatar i kembimit te lekut kundrejt Euros ne muajin Dhjetor 2006, arriti ne 123.70 Leke/Euro, duke shenuar nje renie prej 0.23 perqind krahasuar me nje muaj me pare. Ne fund te muajit Dhjetor nje euro u kembye me 123.85 leke.

Gjate muajit dhjetor, u konstatua nje nencmim i lekut kundrejt monedhes europiane Euros prej rreth 0.23 perqind dhe nje nencmim kundrejt dollarit amerikan prej rreth 2.93 perqind.

Ne krahasim me muajin dhjetor te vitit te kaluar rezulton se monedha shqiptare eshte vleresuar ndaj dollarit amerikan ne masen 9.3 perqind dhe eshte zhvlersuar kundrejt monedhes europiane, Euro me 0.94 perqind.

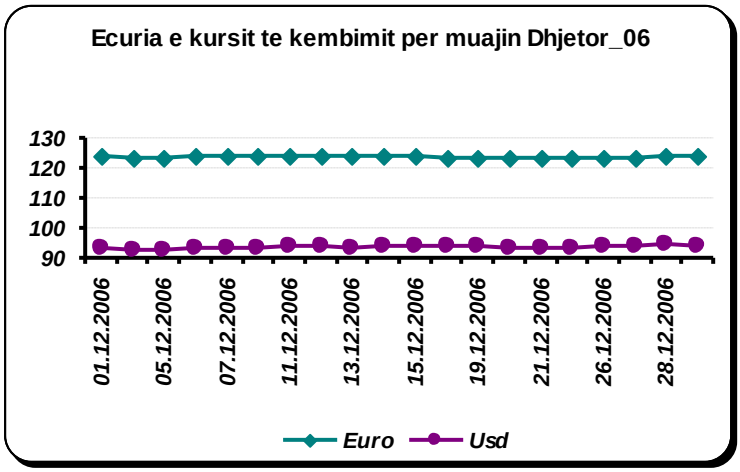

Nencmimi i lekut, kundrejt monedhes europiane Euro dhe kundrejt monedhes amerikane, ne rradhe te pare eshte i lidhur me ecurine e tyre ne tregjet monetare nderkombetare, duke reflektuar sjelljen e tyre ne tregun e brendshem monetar. Kursi i kembimit te euros me dollarin amerikan pesoi nje rritje mesatare te lehte duke arritur ne rreth 1.321 dollare/euro.

Nder faktoret e brendshem qe kane ndikuar ne ecurine e monedhes vendase gjate muajit dhjetor permendim: konsolidimi i situates makroekonomike ne vend, efektete e politikes monetare te ndermare nga Banka e Shqiperise, rritja e besimit te publikut ne sistemin financiar dhe e biznesit tek monedha vendase, shtimit te kreditimit te dhena nga bankat

vendase (dhe kryesishte kredive ne valute), shtimin e flukseve hyrese ne valute per shkak te festave te fundvitit etj.

Interesi i huave 12-mujore gjate muajit dhjetor pesoi nje renie prej 2.83 perqind, duke arritur ne 11.16 perqind nga 13.99 perqind qe ishte ne muajin nentor. Per kete muaj normat per interesin e huave 6-mujore pesuan nje renie me 3.43 perqind, krahasuar me nje muaj me pare. Interesi i huave 6-mujore per muajin dhjetor arriti ne 12.18 perqind.

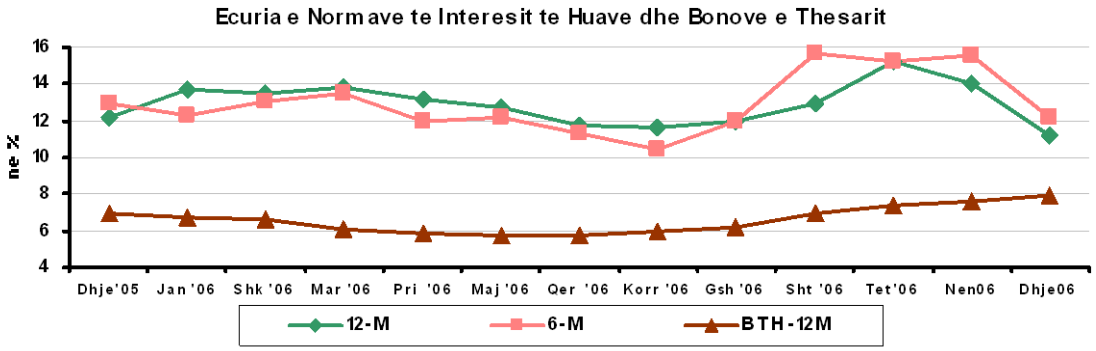

Normat e interesit te bonove te thesarit gjate muajit Dhjetor 2006, per bonot me maturim 12 mujor, 6 mujor dhe 3 mujor, ishin perkatesisht, 7.88 perqind, 7.18 perqind dhe 6.25 perqind. Gjate ketij muaji vihet re nje rritje e lehte ne Yield-et e bonove te thesarit per te gjitha afatet e maturimit.

c. Sektori i Jashtëm

Bilanci i Pagesave

Tiparet kryesore të bilancit të pagesave për periudhen Janar – Dhjetor 2006 ishin:

Nje sufiçit i pergjithshem ne bilancin e pergjithshem, prej 206.6 milion euro, rezultat ky i nje:

- defiçiti te Llogarise Korente, prej 556.4 milion euro;
- suficit te Llogarise Kapitale dhe te Llogarise Financiare, prej 552.1 milion euro;
- bilanci pozitiv ne Gabime dhe Harresa neto“ prej 205.2 milion euro;

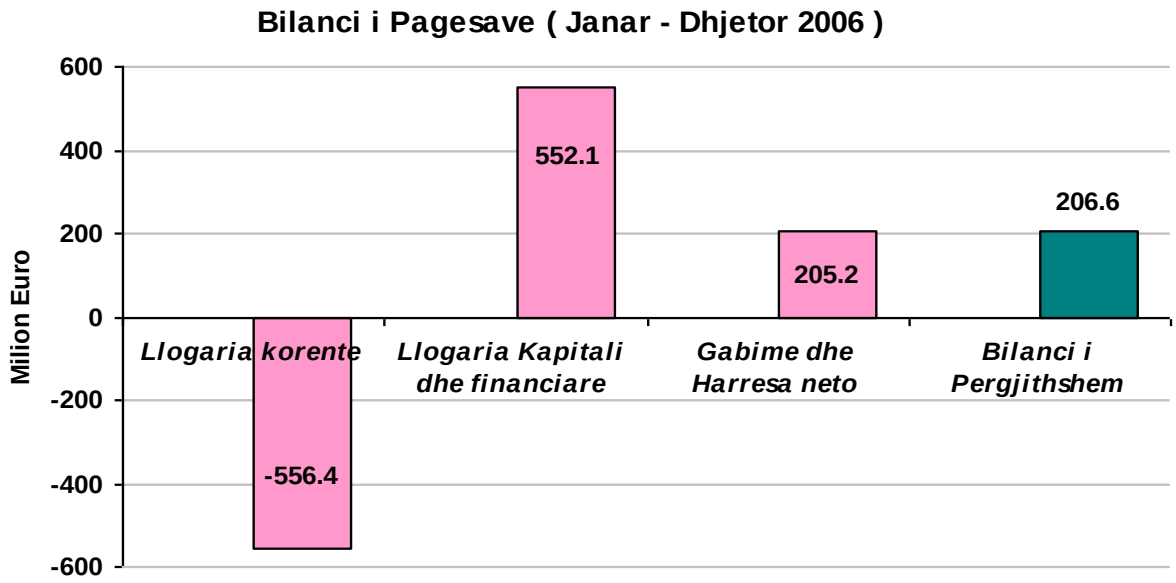

Komponentet kyc te defiçitit te Llogarise Korente prej 533.6 milion usdo ishin nje:

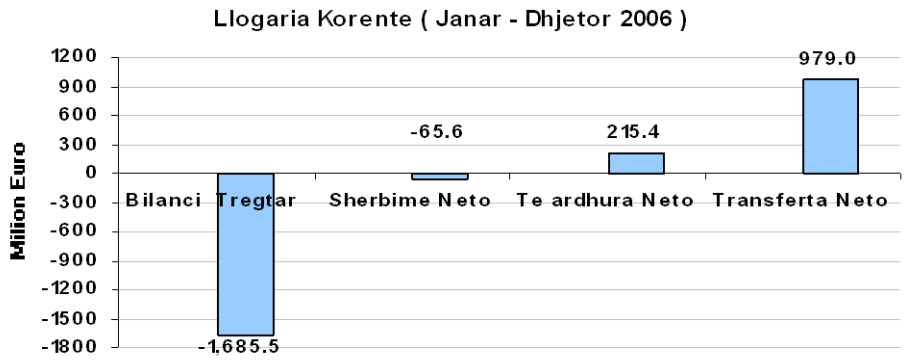

- bilanc tregtar negativ prej 1685.5 milion euro;
- deficit prej 65.5 milion euro ne bilancin e sherbimeve ;
- suficit prej 215.4 milion euro ne bilancin e te ardhurave ;
- suficit prej 979.0 milion euro levizjet e transfertave dhe dergesave.

d. Sektori Monetar

Mjetet Valutore Neto te sistemit bankar

Gjate muajit Dhjetor 2006, sistemi bankar ka shenuar rritje te mjeteve valutore neto, ne rreth 441. milione dollar krahasuar me te njejten periudhe te nje viti me pare.

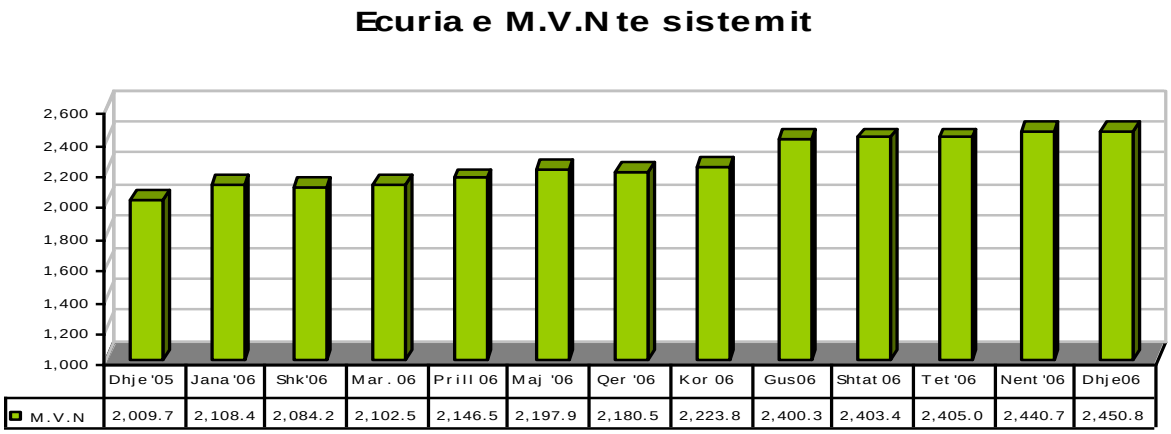

Kjo rritje ka ardhur si pasoje e rritjes se mjeteve valutore neto te bankave te nivelit te dyte, me rreth 70.1 milione dollare dhe rritjes te mjeteve valutore neto ne Banken e Shqiperise me rreth 371.0 milione dollare.

Ne muajin Dhjetor sistemi bankar rezulton me nje rritje prej 10.1 milione dollare ne mjetet valutore neto, krahasuar me muajin (Nentor'06), rritje e cila erdhi si rezultat i rritjes se nivelit te mjeteve valutore neto ne Banken e Shqiperise, me 97.5 miliarde Leke si dhe renies se mjeteve valutore neto te bankave te nivelit te dyte me rreth 87.4 milione dollare.

Kredia per ekonomine

Teprica e kredise per ekonomine ne fund te muajit Dhjetor 2006 arriti ne 191.2 miliarde leke. Rritja e teprices së kredise, krahasuar me nje vit me pare shenoi vleren 69.2 miliardë leke, me nje rritje prej rreth 56.8 përqind. Kredia e akorduar nga sistemi bankar gjate gjithe vitit 2006, ka qene ne rritje, duke vazhduar keshtu trendin pozitiv te nisur qe ne vitin 2005.

Nga struktura e teprices se kredise sipas monedhave vazhdon të mbizoterohet nga kredia në valute, duke perbere rreth 71.0 perqind te totalit te treprices se kredise.

Kete muaj pesha specifike e kredive per individet, pesoi nje rritje te lehte prej 0.1 pike perqindje, duke arritur ne nivelin 33.7 perqind.

Oferta e Parasë

Oferta e parasë (e matur me M3), per muajin Dhjetor ka shenur nje rritje prej 5.7 perqind, karahasuar me nje muaj me pare. Kjo oferte arriti ne rreth 674 miliardë lekë në fund të muajit dhjetor duke shenuar nje rritje prej 96.2 miliarde leke kundrejt nivelit te rregjistruar ne muajin dhjetor 2005. Rritja vjetore e ketij treguesi ishte 16 perqind, duke pesuar ulje te ketij ritmi krahasuar me 18.3 perqind qe ishte gjate muajit qershor 2005, por duhet theksuar qe ka pesua rrijte ne krahasim me nje muaj me pare.

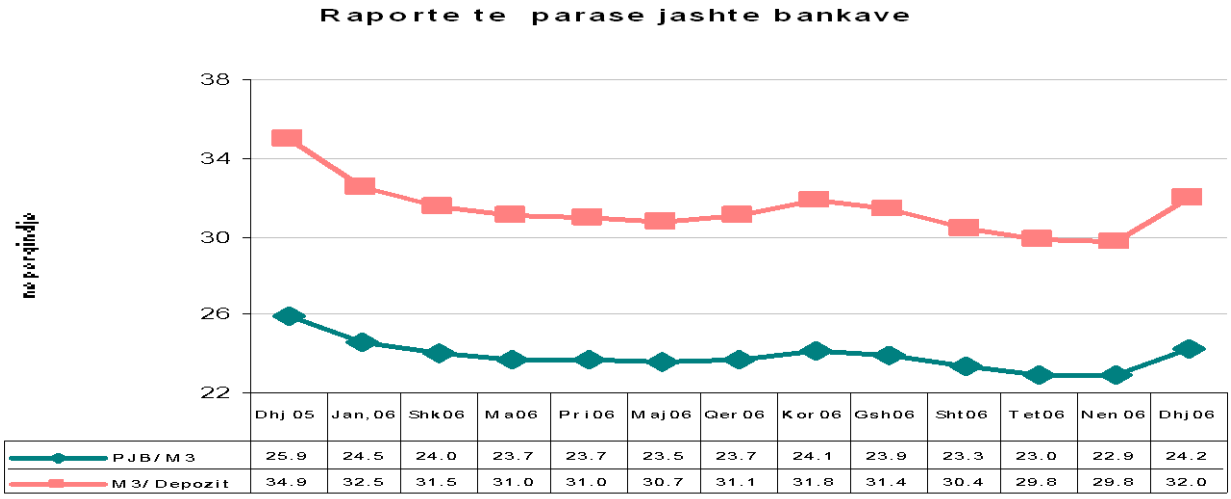

	Dhj 05	Jan,06	Shk06	Ma06	Pri06	Maj06	Qer 06	Kor 06	Gsh06	Sht06	Tet06	Nen 06	Dhj06
PJB/M3	25.9	24.5	24.0	23.7	23.7	23.5	23.7	24.1	23.9	23.3	23.0	22.9	24.2
M3/ Depozit	34.9	32.5	31.5	31.0	31.0	30.7	31.1	31.8	31.4	30.4	29.8	29.8	32.0

Raporti i parase jashte bankave ndaj ofertes monetare, ne fund te muajit dhjetor arriti ne 24.2 perqind duke shenuar nje rritje prej 1.3 perqind e krahasuar me muajin nentor. Raporti i parase jashte bankave me depozitat ne muajin nentor arriti ne rreth 32.0 perqind, duke shenuar nje rritje te lehte krahasuar me muajin nentor'06.

Depozitat ne leke, si perberesi kryesor i ofertes monetare, kane pesuar nje rritje prej 3.2 miliarde leke ne krahasim me muajin tetor 2006. Nje rritje prej rreth 8.1 miliarde leke ne krahasim me muajin nentor 2006 pesuan depozitat ne valute. Norma vjetore e rritjes se tyre ne fund te muajit dhjetor arriti ne 26 perqind nga 24 perqind qe ishte ne fund te muajit nentor.

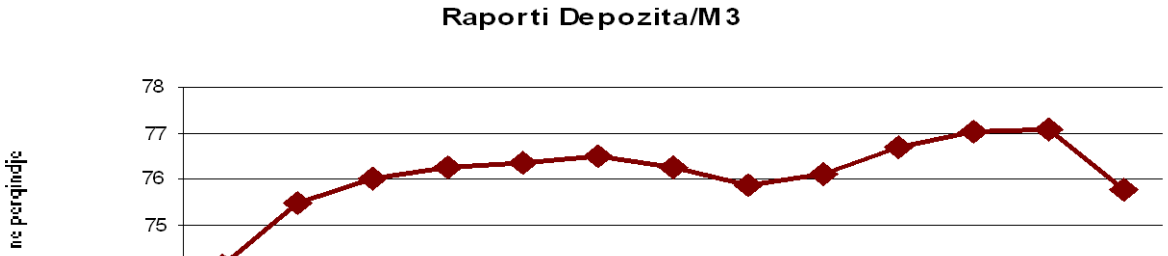

Rritja e depozitave në valutë gjatë muajit dhjetor është mbështetur kryesisht nga rritja e depozitave te sektorit privat, të cilat kanë përbërë rreth 72.4 përqind të depozitave totale në valutë.

Depozitat sipas Burimeve

Gjate muajit Dhjetor 2006:

- Sektori i individeve, zuri nivelin me te larte te depozitave pa afat ne leke me rreth 59.33 perqind, ndjekur nga sektori privat, me rreth 28.06 perqind dhe nga ndermarrjet publike jofinanciare, me 10.79 perqind.
- Individet dhe sektori privat ishin gjithashtu burimi me i rëndësishëm i depozitave në monedhe të huaj, perkatesisht me rreth 72.35 perqind dhe rreth 22.23 perqind.
- Familjarët ishin dukshëm burimi me i rëndësishëm i depozitave me afat në lekë (95.29 përqind e totalit)

Kontribiti i sektoreve ne totalin e depozitave Dhjetor 2006

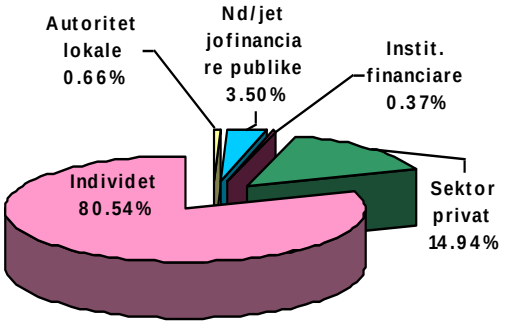

- Në përgjithësi, familjarët përbëjnë pjesën më të madhe (rreth 80.54 përqind) të depozitave totale prej rreth 511 miliardë lekë ne muajin dhjetor 2006. Ata ndiqen nga sektori privat (14.94 përqind), ndërrmarjet publike jo-financiare (3.50 përqind) dhe autoritetet lokale (0.66 përqind). Institucionet financiare kontribuan me rreth 0.37 përqind ne totalin e depozitave.

- Gjatë muajit dhjetor 2006, krahasuar me nje muaj me pare, niveli i përgjithshëm i depozitave u rrit dukshem me 19.3 miliardë lekë, si rezultat i rritjes se depozitave me afat ne leke (7.848 miliard leke), depozitave pa afat ne leke me rreth (3.7 miliarde leke) dhe te depozitave ne valute me 8.1 miliarde leke.

- Depozitat pa afat ne leke te familjareve, pesuan nje rritje prej rreth 0.38 miliarde leke, ndersa depozitat me afat ne leke te familjareve pesuan nje rritje prej rreth 3.87 miliarde leke.